

Čís. 12231.

Nejde o spor z poměru svazového podle § 83 b) j. n., domáhá-li se bývalý člen družstva na družstvu zaplacení zbytku svých podílů, jež vypověděl, a družstvo odpírá zbytek ten zaplatiti proto, že si jej zadržuje na úhradu bilanční ztráty.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1932, R I 1088/32.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě, domáhal se bývalý člen družstva na družstvu zaplacení 3.000 Kč jako zbytku podílů, jež vypověděl. Žalované družstvo odepřelo zaplatiti žalobci zbytek podílů proto, že si jej zadržuje na úhradu bilanční ztráty. K námitce věcné nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl, maje za to, že jde o nárok z poměru svazového, společný všem účastníkům družstva, pro nějž jest výlučně příslušný sborový soud sídla družstva. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle žalobních údajů, jež při zkoumání příslušnosti jsou pro soud ve smyslu druhého odstavce § 41 j. n. v první řadě rozhodující, domáhá se žalobce jako bývalý člen žalovaného družstva se 100 členskými podíly zaplacení 3.000 Kč jako zbytku těchto podílů, které dne 6. června 1929 vypověděl, a žalovaný odpírá zbytek tento zaplatiti z důvodu, že si jej zadržuje na úhradu bilanční ztráty. Skutkové okolnosti, o něž je žaloba opřena, se týkají jen žalobce jakožto jedince a nejde o nároky, které všem účastníkům nebo určité skupině jejich jsou společné, aniž o řešení otázek, které by vyžadovaly v zájmu celého družstva nebo v zájmu jednotlivých účastníků, skupin, jednotného vyřešení, jak na myslí má předpis § 83 b) j. n. Žalobce chce docílití žalobou splnění nároku příslušejícího mu podle stanov, pokud se týče podle §§ 77, 79 druž. zák., tedy splnění určitého, osobitého nároku, jenž nevyžaduje jednotné úpravy ve vztahu na zbývající členstvo družstva, nebo některé jeho skupiny, což platí i o otázce, zda a jakou částkou žalobce ručí za ztráty v tomto případě, poněvadž i tato otázka je vyřešena stranami, pokud se týče družstevním zákonem. Poněvadž nejsou tu předpoklady předpisu § 83 b) j. n. a hodnota žalobního nároku nepřevyšuje 5.000 Kč, je opodstatněna věcná příslušnost dovolaného okresního soudu a právem rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti.

Čís. 12232.

K vydobytí peněžité pohledávky nelze povolití exekuci na vlastnické pokud se týče na spoluvlastnické právo (na spoluvlastnický podíl) k nemovitostem, ani na jednotlivá oprávnění z tohoto práva prýstící (§§ 825 až 848 obč. zák.), pokud by se po rozdělení jmění nestala likvidními (na příkl. §§ 841 a násl. obč. zák.), nebo neměla samostatnou hospodářskou hodnotu, nýbrž lze tu povolití exekuci jen na věc samu.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1932, R I 1097/32.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením dlužníkůvých spoluvlastnických práv podle §§ 825 až 848 obč. zák. k usedlosti zapsané ve vložce čis. 57 a k nemovitosti zapsané ve vložce čis. 433, jakož i k příslušenství a k užitkům z těchto nemovitostí, a zmocněním vymáhajícího věřitele, by tato zabavená práva dlužníková jménem jeho uplatnil, zvláště návrhem na roztržení společné nemovitosti. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Nárokem, jenž má býti vymáhán exekučním prostředkem vymáhající stranou navrženým, a prvním soudem povoleným, jest peněžitá pohledávka, jak ji má na mysli druhý díl první a druhý oddíl první části exekučního řádu. Jako část majetku, na niž má býti sáhnuo, by vymáhající strana byla uspokojena, jsou označena spoluvlastnická práva stěžovatelova, v §§ 825 až 848 obč. zák. míněná, k usedlosti č. p. 31 a nemovitosti, zapsané v pozemkové knize s tak zvaným mrtvým i živým fundus instructus. Podle návrhu na povolení exekuce a podle potvrzení úřadu knihy pozemkové jest stěžovatel knihovním vlastníkem polovice těchto nemovitostí. Proto pro vymáhající věřitelku jako stranu domáhající se uspokojení z tohoto věcného práva stěžovatelova a nikoli jako spoluvlastníka nemovitostí, nemohou býti částí majetku stěžovatelova, na kterou by mohlo býti sáhnuo, spoluvlastnická jeho práva k nemovitostem, v §§ 825—848 obč. zák. naznačená, nýbrž jen předmět tohoto spoluvlastnického práva, to jest nemovitosti, stěžovateli knihovně připsané. Exekuci pro peněžitou pohledávku na nemovité jmění stěžovatele lze však, jak správně zdůrazňuje, vésti jen vnuceným zřízením práva zástavního, vnucenou správou a vnucenou dražbou. Exekuční prostředek, vymáhající stranou navržený a prvním soudem povolený, jest zákonně nepřípustný, tento zákonný předpis jest donucovací povahy a první soud neměl povolovati tento exekuční prostředek, který zřejmě předpokládal dlužníkův nárok, uvedený v § 333 první odstavec ex. ř., kterým ovšem není stěžovatelovo vlastnické právo k polovici nemovitostí knihovně vložené.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Předmětem exekuce, o niž tu jde a již, jak z obsahu exekučního návrhu je patrné, vede stěžovatel podle ustanovení § 331 a 333 ex. ř., jsou jednotlivá oprávnění, příslušející povinnému jako spoluvlastníku nemovitosti, v exekučním návrhu blíže uvedená (§ 825 až 848 obč. zák.), nikoliv jeho spoluvlastnický podíl. V tomto směru však zákon nezná exekuci na vlastnické, pokud se týče spoluvlastnické právo k nemovitostem, ani na jednotlivá oprávnění z práva toho prýstící (§ 825 až 848 obč. zák.), pokud by po rozdělení společného jmění nestala se likvidními (na př. § 841 a násl. obč. zák.), nebo neměla samostatnou hospodářskou hodnotu, nýbrž dovoluje tu jen exekuci na věc samu, hledíc ke zvláštním ustanovením § 87, 131, 238 ex. ř. a k předpisům knihovního práva, podle nichž podíly nemovitostí jsou samostatnými předměty exekuce, majíce samostatnou způsobilost býti předmětem právních jednání. Že

tu byl některý z těchto předpokladů, stěžovatel ani netvrdí, ani z jeho exekučního návrhu nevysvítá a ustanovení § 333 ex. ř. tu proto nedopadá. Rekursní soud posoudil proto věc po stránce právní v podstatě správně, zamítnuv exekuci.

Čís. 12233.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Byl-li ten, kdo podepsal směnku bez rukojemské doložky, uveden do adresy až po podpisu a to majitelem směnky, jest pro otázku, zda majitel směnky byl oprávněn tak učiniti, rozhodné, zda se podpisatel chtěl podepsati jen jako ručitel či jako přijatel. Byla-li v době tohoto podpisu uvedena již v adrese směnky jména trasátů, tíží důkazní břímě o tom, že majitel směnky byl oprávněn uvést jméno podpisatele v adrese, majitele směnky.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1932, Rv I 2235/32.)

Směnečný platební příkaz proti žalované Anně H-ové jako přijatelce směnky ponechal procesní soud své stolice v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podstatnou jest námitka dovolatelky, uplatněná již v písemných směnečných námitkách a i v odvolání, že vepsání jejího jména do adresy směnek žalobcem bylo nesprávné a nepřípustné, pokud se týče protismluvní. Touto námitkou se odvolací soud vůbec neobíral, vycházející z názoru, že dovolatelka, podepsavši směnky svým jménem bez doložky »jako rukojmí« a byvši uvedena v adrese jako trasátka, podepsala je jako akceptantka, přehlédl však, že v adrese, jak zjištěno, byla uvedena dodatečně až po podpisu, a to žalobcem. Jest tudíž zjistiti, zda žalobce byl oprávněn vyplniti směnečnou adresu jménem dovolatelky na základě úmluvy, třeba že jen úmluvy s osobami třetími, to jest s Jiřím H-em a Viktorem K-em, avšak žalované při jejím podpisu na směnkách známé. Není zjištěno, v jaké vlastnosti se měla a chtěla dovolatelka na směnkách podepsati, nýbrž bylo jen zjištěno, že se měla »podepsati«, aniž bylo zjištěno, zda jako akceptantka, či jako ručitelka za Jiřího H-a a jeho společníka, není zejména zjištěna v tom směru pravá vůle stran. Chtěla-li se dovolatelka podepsati jen jako ručitelka, neručí, poněvadž její podpis nemá ručitelské doložky, dodatečné vepsání jejího jména do adresy bez jejího souhlasu žalobcem pak bylo by paděláním směnky (rozhodnutí čís. 9784 sb. n. s.). Ano nebylo ujednáno, že dovolatelka měla býti na směnkách ručitelkou, a dovolatelka také jako rukojmí se nepodepsala a dosud nebylo zjištěno, že se měla podle úmluvy podepsati jako akceptantka, nezbude, než aby soud po případě vyslechl nyní jako svědky